

Oaspeți la Opera bucureșteană și Ateneul Român

(Costin Popa – 27 octombrie 2015)

Instituțiile muzicale din Capitală ezită în anunțarea programelor stagiunilor curente sau o fac cu întârziere. După îndelungi așteptări, Opera Națională București a publicat afișele ultimului trimestru al anului, la fel ca și Orchestrele și Corurile Radio care, totuși, au fost mai rapide. Filarmonica se mai gândește încă la repertoriul lunii decembrie, cel puțin la data publicării acestui articol. Nu mai insist, am mai făcut-o, se știe, instituțiile muzicale din lume anunță programele stagiunilor încă din primăvară, cu tot cu distribuții și programe. La noi se aduc argumente false, voit acoperitoare, când de fapt este strict o problemă elementară de organizare.

După bemolul preambulului, este momentul de a modula în tonalitate majoră și a derula câteva impresii asupra unor evenimente muzicale foarte recente.

Tatiana Lisnic și Pavel Petrov, oaspeți în „Evgheni Oneghin”



Cătălin Toropoc, Tatiana Lisnic,
Maria Jinga, Pavel Petrov

La Operă, un afiș atractiv. Debutul binecunoscutei soprane Tatiana Lisnic în rolul Tatiana din „Evgheni Oneghin” de Ceaikovski a fost dublat de invitarea unui oaspete rus, tenorul Pavel Petrov, alături de soliștii obișnuiți ai teatrului liric bucureștean. A fost un spectacol reușit.

Lirică prin excelență, Tatiana Lisnic s-a apropiat de vocalitatea complexă a Tatianeii cu îndrăzneală și dozaj optim al cântului, în așteptarea dramaticului duet final. Cristalul glasului, puritatea de sunet, înfățișate încă de la duettino de început cu Olga, au fost cele care au dăruit ingenuitate eroinei în aria scrisorii, încărcată cu accente pline de pasiune. Celebra scenă, povestire - confesiune în noapte, a primit din partea sopranei o emoționantă expunere a gândurilor (frumoase pianissime) și frământărilor, cu culminații bogate în registrul înalt. Pentru scena ultimei și răscolitoarei întâlniri cu Oneghin, cu toată presiunea scriiturii și consumul „de capital”, Tatiana Lisnic a rezervat impecabile nuanțe („crescendi – decrescendi”, „diminuendi” lungi), alături de expuneri înfocate.

Debutul bucureștean poate fi un bun start al sopranei originare din Republica Moldova către prezentarea rolului, cu succes, pe scene internaționale.

Personajului Lenski, Pavel Petrov i-a adus parfumul autenticității, nu numai prin fireasca rostire în limba rusă, ci și prin cultura de stil. Cu lirism cuceritor, tenorul a avut sinceritatea îndrăgostitului, iar în renumita arie „Kuda, kuda” - rememorări de crâmpie de viață și presimțiri ale morții - a frazat suveran, conferind paginii o poetică intensă.

În rolul titular, Cătălin Țoropoc s-a situat într-un evident progres față de orice apariții anterioare. Glasul baritonal frumos îmbrăcat în armonice a câștigat în vibrație naturală, evitând sunetele drepte. Linia vocală a fost fluidă. Rămâne ca tânărul artist să adâncească personalitatea lui Oneghin, să deprindă ținuta arogantă, distantă, atitudinea de superioritate a eroului față de tot ce-l înconjoară și să adâncească chiar tulburarea, frământările din ultima scenă.

Olga a fost, cu glas strălucitor și intens colorat, mezzosoprana Maria Jinga. Poate că autorii distribuțiilor la Opera Națională ar trebui să țină seama că, în partitura rusă originală, rolul este specificat ca destinat unei contralte, ceea ce ar sonoriza mai bine notele grave ale ariei din primul tablou.

În rolul Gremin, în cunoscuta sa arie, basul Marius Boloș a cântat cu timbralitate caldă, cu expresie melancolică.

Alte personaje au fost întruchipate de mezzosoprana Sorana Negrea (Larina cu glas plăcut și... apariție prea tinerească pentru o mamă a două fete, Tatiana și Olga!), mezzosoprana Adriana Alexandru (Filipievna cu potrivită prezență scenică, dar cu schimbări brutale de registru vocal), tenorul Valentin Racoveanu (Triquet fără obișnuitele îngroșări – ale altor interpreți - în conturul pitorescului erou), basul Dan Indricău (Zaretsky și Căpitanul).

Bagheta lui Iurie Florea, specialistă în muzica ceaikovskiană, a condus cu competență un cor admirabil pregătit de Stelian Olariu și o orchestră meritorie, deși cam violentă uneori, dar cu multe momente de expresivitate (doar două exemple, finalul tabloului „scrisorii” sau scena balului Larinei); un ansamblu câteodată aspru în compartimentul de coarde, dar cu sunet plăcut al suflătorilor, exceptând alăturările, care au „performat” prin erori monumentale în tabloul al treilea din primul act. Tatiana, în așteptarea lui Oneghin, a exclamat „O, Boje moi!” („Oh, Dumnezeuul meu!”), parcă „reacționând” la ce s-a auzit din fosă...

Roxana Constantinescu și Christian Badea

La Ateneul Român, două concerte de abonament ale Filarmonicii „George Enescu”, dirijate de Christian Badea, care a dorit asocierea muzicii mozartiene cu o simfonie de Elgar. Am fost în cea de-a doua seară.



Roxana Constantinescu

Prima parte, dedicată maestrului de la Salzburg, a avut alura unui show, cu cunoscuta mezzosoprană Roxana Constantinescu drept protagonistă. Se pare, mizanscena a fost imaginată chiar de dirijor, aflat acum la al doilea demers de acest gen după marea reușită cu actul al treilea din „Parsifal” de Wagner, în primăvară.

După vigoasă uvertură a operei „La clemenza di Tito”, Roxana Constantinescu a cântat aria de concert „Vado, ma dove, o Dei”, KV 583, aria Despinei „Una donna a quindici anni” și aria Dorabellei „È amore un ladroncello” din „Così fan tutte”. Un scurt interludiu coral cu „Bella vita militar” din aceeași operă i-a permis artistei să-și schimbe superba rochie roșie de concert cu o

redingotă elegantă și pantaloni, potrivite pentru ilustrarea următoarelor trei arii, de travesti. Interludiul I-a susținut o formație a Corului Filarmonicii (de ce nu a apărut menționată în programul de sală?), care a cântat fără dirijor și a străbătut auditoriumul, urcând din foyer în costumații de stradă și mișcări ritmate. Ariile în travesti au fost „Va pure ad altri in braccio” (Ramiro, „La finta giardiniera”, KV 196), „Voi che sapete” (Cherubino, actul II, „Le nozze di Figaro”) și „Parto, parto” (Sesto, „La clemenza di Tito”, KV 621).



Roxana Constantinescu,
Christian Badea

Bisul era insistent cerut, artista nu mai revenea din culise, șeful de orchestră era... „contrariat”. În fine, Roxana Constantinescu a apărut în alergare, îmbrăcată ca un delicios gavroche (șapca, nelipsită!) și a oferit prima arie a lui Cherubino „Non so più”. S-a aplaudat intens, iar artista și dirijorul și-au făcut un... selfie.

Așa a fost prima parte a concertului, simpatică, antrenantă, delicioasă, ca o spumă, epitete care i se potrivesc și Roxanei Constantinescu, întrucât a interpretat ariile însoțindu-le cu joc de scenă, câteodată numai marcat, sugerat, dar irezistibil. Este parte a talentului tinerei mezzosoprană, admirabil talent actoricesc, înfățișat de atâtea ori în teatrele lirice internaționale și la București, concretizat prin atitudini corporale și faciale dintre cele mai diverse, absolut potrivite personajelor întruchipate cu șarm.



Roxana Constantinescu

Pe de altă parte, cântul Roxanei Constantinescu a impresionat prin abordări inteligente, prin forjări expresive și varietate de culori. Nuanțele cele mai diverse îi sunt la îndemână, de la pianissime diafane (aria de concert sau cea din „La clemenza di Tito”) la abordări mai vijelioase („La finta giardiniera”). A derulat agilități în vocalizări precise (din nou, aria de concert sau cea din „La clemenza di Tito”), scurtul „lamento” din „La finta giardiniera” a mers la suflet, delicatețea, insinuările, palpitația împreună cu muzica au sedus în cea de-a doua arie a lui Cherubino (în care, poate, cele două mici „inflorescențe” au surprins, dar să ne amintim că mai vechi ediții ale operei „Le nozze di Figaro” datorate lui Nikolaus Harnoncourt abundă în asemenea variațiuni neașteptate). În fine, prima arie a lui Cherubino, derulată într-un tempo amețitor, a fost exact expresia personalității eroului.

Cu glas velurat și sonoritate camerală, Roxana Constantinescu a demonstrat că are rafinamentul drept cheie de boltă, în cânt și apariție.

Ideea de concert-spectacol a lui Christian Badea a izbândit și de data aceasta. Așteptăm urmarea.

Elgar by Christian Badea

Alegerea programului părții a doua a concertului a fost cât se poate de nimerită, contrastant, vizavi de plutiile mozartiene. „Simfoniei nr.2 în Mi bemol major, op.63” de Edward Elgar i-a fost restituită monumentalitatea, sonoritățile masive. Dirijorul s-a dovedit din nou un constructor abil în evidențierea, întrepătrunderea planurilor sonore. Și aici, într-o lucrare admirabil orchestrată, în care se cântă mult în „tutti”, omogenitatea instrumentiștilor este esențială. Componenții Filarmonicii bucureștene au fost în zi fastă, au urmat cu dăruire impulsurile dirijorului, „cordarii” au dezvoltat arce largi de sunet în secțiunea secundă („Larghetto”) și au deprins spiritul jucăuș al „Rondo”-ului (partea a treia). Energiile elgariene au găsit în Christian Badea un tălmăcitor strălucit.

Concertul a fost dedicat aniversării a 60 de ani de la aderarea României la ONU, eveniment marcat prin scurtele alocuțiuni ale directorului general al Filarmonicii, Andrei Dimitriu și secretarului de stat în Ministerul Afacerilor Externe, Carmen Burlacu. Apropo, n-am mai văzut până acum o distinsă doamnă, într-o apariție oficială pe scenă, cu... poșeta pe umăr.